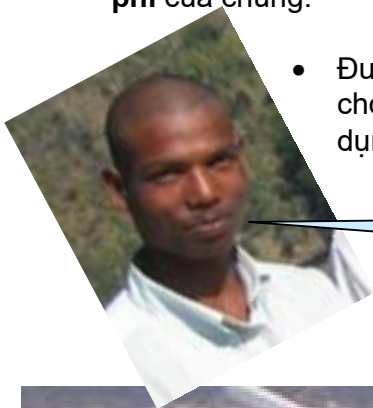

Khảo sát khả năng tiếp cận thông tin

Khảo sát khả năng tiếp cận thông tin là gì?

Khảo sát khả năng tiếp cận thông tin (KSKNTCTT) là một công cụ giúp:

- Xác định những **vấn đề mấu chốt** về người dân và **nhu cầu thông tin** của họ
- Xác định những **nguồn thông tin đại chúng** sẵn có, và các **chiến lược** mà người dân đang thực hiện để có được những thông tin cần thiết, đồng thời xác định **hiệu quả chi phí** của chúng.
- Đưa ra khuyến nghị về **các phương pháp trao đổi thông tin** có lợi cho các cộng đồng dân nghèo ở nông thôn tham gia khai thác, sử dụng nguồn lợi thủy sản nhằm **cải thiện sinh kế của họ**.

Công cụ này dùng để làm gì, và sử dụng nó như thế nào?

KSKNTCTT miêu tả cách thức mà người dân thu nhận được thông tin mà họ cần có, nhờ vậy sẽ cho chúng ta biết cách thức trao đổi tốt nhất với các đối tác của mình. Dưới đây là một số nhận định chúng tôi đã rút ra từ việc tiến hành KSKNTCTT ở một số nước trong khu vực.

Đài phát thanh là phương tiện truyền thông phổ biến và phủ sóng khắp các khu vực ven biển ở Phi-líp-pin.

Cần lưu ý sử dụng sao cho phù hợp các yếu tố như màu sắc, chữ viết, giọng đọc; dùng từ ngữ đơn giản và nhiều tranh ảnh có nội dung lành mạnh.

Hệ thống loa phát thanh công cộng ở Việt Nam phát triển rất mạnh, đưa tin tức tới khoảng 5000 xã vùng sâu, vùng xa (chưa kể đồng bằng)

Các cộng đồng ở nông thôn phụ thuộc nhiều vào các nguồn thông tin truyền thống như qua trưởng thôn, lãnh đạo xã, sư sãi và các già làng.

Kịch nói và tấu hài là những loại hình nghệ thuật giải trí thường gặp ở các địa phương Cam-pu-chia. Nhiều người dân coi múa rối và diễn kịch trên đài, ti-vi là những chương trình có thể sử dụng để tuyên truyền rất hiệu quả.

Người dân Việt Nam rất thích đọc

Truyện tranh (VD: các câu chuyện tình cảm viết bằng văn phong giản dị, minh họa tranh màu) rất phổ biến ở Phi-líp-pin

Khởi động quá trình khảo sát khả năng tiếp cận thông tin

Bạn có thể sử dụng công cụ này ở rất nhiều bối cảnh khác nhau. Trong công tác phát triển, nó sẽ giúp cho bạn tìm hiểu được nhu cầu thông tin của các cộng đồng nông thôn nghèo.

KSKNTCTT là một bộ phận quan trọng của giai đoạn lập kế hoạch cho bất kể một dự án hay hoạt động hỗ trợ nào.

Khi KSKNTCTT, cần phải:

- chú ý đến nhu cầu của nhóm mục tiêu
- huy động sự tham gia của càng nhiều người càng tốt
- không trái với dư luận xã hội và văn hoá cộng đồng
- linh hoạt: có thể thay đổi theo từng hoàn cảnh
- đề ra khuyến nghị có tính khả thi

Ngoài ra, cần làm việc theo nhóm và có kế hoạch định sẵn.

Hãy bắt đầu bằng việc nêu ra các câu hỏi:

Vì sao chúng ta làm việc này, và thông tin thu được sẽ dùng để làm gì?

Có thể lấy thông tin chúng ta cần bằng cách nào?

Chúng ta sẽ sử dụng những công cụ nào?

Chúng ta sẽ làm việc với ai? Làm thế nào để nói cho họ hiểu mục đích mà chúng ta đang cố gắng đạt được?

Ai sẽ làm gì, và làm khi nào?

Chúng ta sẽ trình bày những phát hiện của mình trước người dân như thế nào?

Chúng ta cần làm gì để lần khảo sát sau được tốt hơn?

Chúng ta sẽ làm thế nào để tham khảo ý kiến và thông tin lại cho những người dân đã giúp khảo sát.

Chúng ta có nhiều thời gian không? Việc khảo sát sẽ kéo dài bao lâu?

Các bước tiến hành khảo sát khả năng tiếp cận thông tin

Nếu tôi muốn khảo sát khả năng tiếp cận thông tin, tôi cần thực hiện các bước nào?

**BẮT ĐẦU
TẠI ĐÂY**

Bước 1

Tìm hiểu khu vực địa lý nào sẽ tiến hành khảo sát

- Dân số?
- Tỷ lệ mù chữ?
- Đặc điểm về ngôn ngữ, giọng nói, dân tộc, thành thị và nông thôn, nam giới và nữ giới?

Bước 2

Tìm hiểu mạng lưới và phương thức trao đổi thông tin

- Mạng lưới trao đổi nào đang vận hành (chính thức hay không chính thức)?
- Tỷ lệ hộ dân có (hoặc sử dụng chung) đài ra-đi-ô và ti vi?
- Đài phát thanh, truyền hình nào đang phủ sóng?
- Kênh và chương trình nào phổ biến nhất, cho đối tượng nào?
- Các loại báo chí trung ương và địa phương đến với người dân? Các ấn phẩm chuyên môn?
- Các hoạt động văn nghệ quần chúng? Người dân thích loại hình nào: kịch, rối, múa, hát...?

Bước 3

Tìm hiểu hiệu quả của các hoạt động trao đổi thông tin

- Các cơ quan, tổ chức liên lạc với nhau bằng cách nào?
- Các thông tin có dễ dàng được trao đổi không? Cần cải tiến ở điểm nào?
- Giữa các cơ quan, tổ chức (chính phủ, phi chính phủ, tổ chức quần chúng cộng đồng) có mối liên hệ thế nào?
- Các kế hoạch ngắn hạn và dài hạn hiện nay?
- Thông tin từ hệ thống các cơ quan nghiên cứu có đến với người dân không, ai có thể sử dụng các thông tin đó?

Bước 4

Tìm hiểu cách thức thu nhận thông tin mà người dân thấy phù hợp nhất

- Người dân thích nhận thông tin bằng cách nào?
- Họ sử dụng, mong muốn hoặc tin tưởng những nguồn tin nào?

Bước 5

Tìm hiểu nhu cầu thông tin

- Những điều còn thiếu sót trong trao đổi thông tin?
- Nhu cầu thông tin gồm những gì: Tập huấn, thông tin đại chúng hay yêu cầu củng cố quan hệ?

Những công cụ nào cần được sử dụng?

Khi nói về những công cụ khảo sát tiếp cận thông tin là đề cập đến những kỹ thuật sẽ sử dụng để có được những thông tin chúng ta muốn. Dưới đây là vài công cụ (phương pháp) mẫu:

Sử dụng bộ câu hỏi

Thảo luận nhóm theo trọng tâm

Phỏng vấn

Họp chính thức (hoặc không chính thức)

Một buổi họp về khả năng tiếp cận thông tin

Tôi đã học được rất nhiều từ người thân và bạn bè.

Tuần trước tôi lấy được mấy tờ rơi rất bổ ích của Chi cục Thủy sản về vấn đề khai thác quá mức.

Nếu trên huyện có thông tin gì quan trọng, tôi muốn được thông báo qua thư.

Vậy thì bà con thích nhận được thông tin bằng cách nào

Tôi hay nghe đài. Có mấy chương trình khá hay, mà thích nhất là bằng ngôn ngữ địa phương.

Khi đi đánh cá, tôi thường mang đài theo. Tôi thường nghe các chuyên mục thời sự và văn nghệ khi đang làm việc.

Cháu thích xem truyện tranh

Cháu sang nhà đi xem băng vi-đê-ô

Tôi có đài, nhưng tôi thích xem ti vi hơn.

Tôi không hay xem thời sự, mà quan tâm xem những người xung quanh làm gì và khi nào thì tôi bán được cá.

Địa chỉ liên lạc cần biết

Các cẩm nang hoạt động khác

Ngoài tài liệu này, chúng tôi còn có một số cẩm nang hữu ích khác, đó là:

- Quy trình xây dựng đồng thuận
- Tổ hợp tác

Để có các bản in hoặc bản sao, quý vị có thể liên hệ với Văn phòng STREAM Quốc gia, Văn phòng STREAM Khu vực hoặc tải xuống từ trang web STREAM.

Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến đóng góp của quý độc giả về các cẩm nang này. Độc giả có thể gọi điện thoại, gửi thư điện tử hoặc thư thường cho Trường phòng Thông tin hiện đang làm việc ở Văn phòng Quốc gia sở tại.

Văn phòng STREAM Quốc gia Việt Nam

STREAM-SAPA

Bộ Thủy sản

Đ/c Số 10 Nguyễn Công Hoan

Ba Đình, Hà Nội

Điện thoại: (84) (4) 771 8689

Fax: (84) (4) 771 8390

Email: streamsapa@mofi.gov.vn

Văn phòng STREAM Khu vực

NACA - STREAM

Department of Fisheries Complex

Kasetsart University Campus

Phaholyothin Rd

Bangkhen, Bangkok 10903

Thailand

Phone: 662 561 1728/29

Fax: 662 561 1727

Email: stream@enaca.org

Trang web của Sáng kiến STREAM

www.streaminitiative.org

STREAM

Support to Regional Aquatic
Resources Management